

БАЛКАНИ Нека приказката продължи!

Шоуто "Балканите пеят и свирят заедно" продължи своя мирен поход за толерантност, солидарност и съпричастност към проблемите на хората със специфични възможности. От 13 до 16 октомври звездите от Турция, Сърбия, Македония и България с гръм, трясък и много талант разтърсиха сцените в Сливница, Костинброд, София и Елин Пелин. Многобройната публика остана изумена от впечатляващата музикална дарба и професионализма на певците и музикантите от четирите балкански страни. Аплодисментите след края на концертите дълго не стихваха, а хората си тръгнаха към домовете, усмихнати и духовно обогатени. Генерални спонсори на събитието бяха "Кока-Кола Хеленик ботълинг къмпани - България", "О'Кей Супертранс" АД и приелите предизвикателството общини.

В знаменития роман "Мостът на Дрина" на големия сръбски писател Иво Андрич има една сцена, която докосва всяко балканско сърце. Наводнение. Стихията е заляла долната махала на Вишеград. Уплашените хора се събират в няколкото незасегнати къщици от горната махала. Независимо от вярата и етноса си, те сядат около огнището, поделят си залчето хляб, палят си чибучетата и започват безкрайна и топла размисъл, в която като в шарена черга се преплитат легенди, мъдрости и приказки. Неизбежна беше тази асоциация! В това толкова объркано и сложно време, в този толкова объркан и сложен свят зрително затруднените изпълнители от Турция, Сърбия, Македония и България си подадоха ръка, и заедно сътвориха една красива приказка, която се превърна в нещо повече от добър пример за подражание.

Началото на тази приказка поставиха нашите приятели от Турция. Али Кьосе, Бурак Джан Караардъч, Джемал Каракуш, Орхан Йетер, Сюлейман Сонер Хамурджу и очарователната Йозлем Ертен Йетер представиха истинска симфония, в която блестящите гласови данни на вокалистите се сливаха със звука на флейтата, саза, китарата и пианото, и отлитаха някъде много високо в простора. Сръбските юнаци Завиша Глигоревич и Мирослав Джорджевич взривяваха зрителите с артистизма си и характерното за сръбския национален характер самочувствие. Македонските герои - златният славей от Струмица Жанко Станков и Столе Арсовски, превземаха пространството като истински властелини на сцената. Невероятната Деси Джамбазова пък представи своя авторска песен, която при малко повече реклама би окупираше първите места във всички музикални класации. Димитър Захариев пък изигра цели две роли в нашата приказка. Първата - на отрасналия в софийските дискотеки злодей, който разбива на пух и прах всичко по пътя си, а втората, в закриващия шоуто дует с Моника Методиева - на добрия юнак, който грабва красивата принцеса от лапите на змея и възвестява победата на Доброто. А за нежната Катрин Димитрова и прекрасната Моника Методиева думите са излишни. Или не точно излишни, ами просто няма такива думи на български, турски, сръбски и македонски, които да опишат изумителното им представяне. В Костинброд един от озвучителите буквално се хвана за главата, невярващ, че е възможно на земното кълбо да съществуват толкова всеобхватни и проникващи гласове!

Красива приказка без добър разказвач е като шоу без продуцент. Председателят на РО София Асен Алтънов и Диана Минчева за пореден път осигуриха перфектни битови условия за изпълнителите, а музикалният редактор Тодор Митев отново демонстрира висок професионализъм и направи и невъзможното нещата да се случат по най-добрите правила на шоубизнеса. Не бива да пропуснем и наистина очарователните водещи - актрисите Никол Султанова и Магдалена Славчева, както и работните пчелички зад сцената Катя Спасова и Георги Георгиев.

Идеята на "Балканите пеят и свирят заедно" е многопластова. Първият пласт, който тя обхваща, разбира се е интеграцията на хората със специфични възможности. Вторият пласт, естествено, е заедността на Балканите. Третият пласт обаче сякаш остава невидим, а той може би е най-важният -

Балканите могат да се измъкнат от оковите на историята и стереотипите, ако към идейното си многообразие добавят и европейските ценности - солидарност, толерантност, взаимно уважение! Звучи като приказка!? Не е невъзможно!
Нека приказката продължи!

Петър КАЛИНОВ

ИЗ ЖИВОТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ Момчилград

Незрящите отбелязаха Международния ден на белия бастун

Повече от 50 души, между които хора със зрителни проблеми, придружители и доброволци към Териториалната организация на слепите - Момчилград, отбелязаха по достойнство 15 октомври - Международния ден на белия бастун.

Рано сутринта симпатизанти раздадоха листовки със символите на белия бастун и с указания как да помогнем на носителите му да се ориентират в околната среда, като се зачита тяхната самостоятелност. Членовете на ТО на слепите отчетоха своята дейност като положителна в направление - участие в инициативи, свързани с честване на национални, регионални и общински празници, екскурзии в страната и спортни турнири по шах и канадска борба.

Те бяха зарадвани от Община Момчилград, която пое разноските по тържествения обяд в ресторант "България".

Да ги поздравят бяха дошли секретарят на общината - Бахатдин Ахмедов и Илкнур Кязим - кандидат-кмет на Момчилград от листата на ДПС.

В приветственото си слово Бахатдин Ахмедов акцентира на грижата на администрацията към тези хора за включването им в национални и европейски програми, за предоставянето им на социални и здравни услуги.

"За нас - каза той - Вие не сте хора с увреждания, а хора със силен човешки дух, водещи битка за оцеляване и със свой принос в живота на Момчилградската община. Ние и занапред ще подкрепяме всички Ваши инициативи."

Поздравителни адреси незрящите получиха от общинския Български младежкия червен кръст, от Ротари клуб - Момчилград и от представители на местни фирми.

Гостите им пожелаха здраве, кураж и вяра, въпреки трудностите в тяхното ежедневие, като ги увериха, че заедно ще преобразяват нашето общество по пътя към по-добро.

Стайко КАФОВ

Монтана

На риболов

Край водоема "Долна вода" до Монтана, на 2 октомври 2019 г. бе особено оживено. 54 състезатели се включиха в републикански турнир по риболов за слепи и слабовиждащи. Турнирът бе проведен, съгласно изискванията на защитен пред Агенцията за хора с увреждания Проект с наименование: "Спортният риболов - ефективна социална рехабилитация и интеграция". Инициатива, която доказва и продължава да доказва, че слепите и слабовиждащите хора могат, че те имат своето място край водоемите и в обществото.

Златната есен ни подари чудесен ден, различен и незабравим за всички участници.

Осемнадесет отбора от страната, с 54 състезатели и 18 придружители, уловиха общо 8.500 кг риба. Сред чудесната природа и хубавото време всички се забавляваха истински. Въпреки че рибата се укриваше, личното самочувствие, самооценката и мотивацията на състезателите за публични изяви бяха повишени.

Съгласно регламента на състезанието, уловената риба бе пусната отново в язовира.

Първо място зае отборът на СК "Пауталия спорт - 2005" - гр. Кюстендил.

Втори се класираха риболовците от ОСКСГ "Марица" - Пловдив, а купата за III място замина за Плевен.

Първата уловена риба извади Пламен Бакърджиев от СК "Пираните" - София. Най-голяма риба улови Пламен Петров от СК "Пауталия спорт - 2005" - Кюстендил, а Паруш Иванов от СК "Успех" - Варна бе признат за "Карък" № 1.

Присъствието на кмета на Община Монтана - г-н Златко Живков, областния управител - г-н Росен Белчев, председателя на ССБ - г-н Васил Долапчиев и представители на Община Монтана, при откриването и закриването на турнира и награждаването на състезателите, бе от особено значение за участниците. То им даде увереност, че са пълноценна част от обществото, която успява да преодолява трудностите.

Проектът допринесе за повишаване на вярата на хората с увредено зрение в собствените им възможности. Виждайки удовлетворените лица на състезателите и приповдигнатия им дух, чувайки нееднократно думата "Благодаря", трудностите за нас вече нямаха значение.

Състезателите показаха, че могат, че са удовлетворени и вярват в своите възможности.

Снежана АТАНАСОВА

Добрич

Честит празник на музиката, поезията и възрастните хора!

Празнично настроение изпълни залата на "ХобиСклуб", където с много радост и усмивки се поздравихме в този слънчев есенен ден. Залата притихна и звънливият глас на Добра Колева, на фона на музикалното изпълнение на пианистката Юлия Савова, прикова вниманието ни. Бурните аплодисменти за личната поезия на авторката дадоха началото на поетичния жанр. Последваха стиховете на Петя Атанасова, Иванка Боянова и поздравленията по телефона на поетесата Мая Златева. Тя прочете свое стихотворение, което аплодирахме, макар и по телефона.

С радост водещият Иван Тодоров даде думата на нашата сладкодумка, краеведката и перфектна разказвачка Веселина Малчева, която още след обявяването получи бурни аплодисменти.

Увлекателните ѝ разкази за детството, първите училищни трепети, детски изпълнения на стихове, песнички и сценки събудиха много спомени у присъстващите.

Споменахме Спас Джонев в "Греховната любов на Захари Зограф", Славка Славова, Йорданка Кузманова, Маргарита Дупаринова и др. Не пропуснахме да поздравим и най-мъдрите: Жана Петрова, Иванка Боянова и Веселина Малчева, защото всички сме млади. Срещата завърши с въодушевени разкази за музиката, поезията и възрастните хора.

Иван ТОДОРОВ

Благоевград

Регионален отборен турнир по шоудаун

Регионалният отборен турнир по шоудаун се проведе за втора година в Благоевград. В състезанието се включиха 15 състезатели от 4 клуба: два от Благоевград, един от Кюстендил и един от Спортен клуб за интеграция "Витоша" - София, където са сред най-добрите в този спорт.

Идеята бе този турнир да бъде своеобразна генерална репетиция преди държавното първенство във Варна и да се проверят уменията на нашите състезатели.

Отборите играха по системата "Всеки срещу всеки" и се получи следното класиране:

1-во място: Спортен клуб за интеграция "Витоша" - София;

2-ро място: Спортен клуб "Пирин спорт - 2013" - Благоевград;

3-то място: Спортен клуб "Достоен живот" - Благоевград;

4-то място: Спортен клуб "Пауталия спорт - 2005" - Кюстендил.

Турнирът беше проведен с помощта на финансовата подкрепа на банка ДСК ЕАД Благоевград, за което ръководството на Регионалната организация изразява огромната си благодарност на г-н Андров - регионален мениджър на банката.

Русе

На 24 и 25 септември 2019 г. РО на ССБ - Русе организира двудневна екскурзия до Велико Търново и Елена, в която се включиха 52 съюзни членове и придружители. В старопрестолния град разгледахме парка "Мини България", където на площ от около 12 декара са представени на открито над 70 макета на архитектурни, исторически и природни забележителности от цялата страна. Продължихме за Елена и там се настанихме в хотел "Елени палас". Разходихме се из града и някои си купиха от млечните и месни деликатеси.

На следващия ден посетихме архитектурно-историческия комплекс "Даскалоливницата", който включва първото модерно класно училище в България, църквата "Св. Никола", храмът "Успение на Пресвета Богородица" и Камбуровия хан. Посетихме и къщата-музей "Иларион Макариополски". Тя е най-старата къща, запазена в Елена, и е на 300 години. В нея са родени борецът за църковна независимост Иларион Макариополски, брат му Никола Михайловски - виден книжовник и просветен деец, и неговият син Стоян Михайловски - поет-сатирик и баснописец. Времето беше прекрасно и всички се насладиха на красивата природа на Еленския Балкан.

ИСТОРИЯ Ньойският договор

На 27 ноември се навършват 100 години от налагането на злостастния Ньойски договор на България. С него България се признава за победена.

В парижкото предградие Ньой?, на 27 ноември 1919 г., министър-председателят Александър Стамболийски полага подписа си върху наложения от съглашенската коалиция акт. Сам без вина за националната ни катастрофа, Стамболийски тежко преживява удара върху родината си. Казват, че докато подписвал договора, счупил писалката.

След края на Първата световна война нашата родина е лишена от български територии, откъснати от пет страни на историческия ни хинтерланд. Освен Югославия, на която победителите даряват нашите Западни покрайнини, всички останали наши съседки получават немалък пай в териториалното ни оглозване. България завинаги е лишена от македонските си земи, Одринска Тракия, цяла Добруджа, Беломорска Тракия и морски излаз на юг.

България е задължена да заплати огромни контрибуции на съседките си, които са непосилни за разорената ни икономика. По-късно тези плащания са отлагани неколккратно и част от тях са опростени. На страната е забранено да поддържа армия, освен 20 хиляди човека. Но териториалните загуби са най-тежки и, с изключение на Южна Добруджа, необратими.

В откъснатите български земи започва терор над хората, желаещи да запазят българското си самосъзнание, хиляди са убити, още повече - прогонени. В разорена България дирят убежище огромни потоци от българи - около 400 хиляди. На всички тях предстои да бъдат подслонени и после - да им бъдат построени жилища.

Дни преди подписването на договора, в България, на специален референдум мнозинството от гражданите гласува за Съд над правителствата, виновници за катастрофата. Започнати са многобройни дела срещу всички министър-председатели от 1915 до 1919 г., срещу министри и военни. Започва обичайното съдебно проточване на делата, користоно сдушаване на прокурори, съдии и адвокати с обвиняемите. Цялата стара партийна система, заедно с магистрати, собственици на банки и големи акционерни дружества, дружно замитат деянията, довели не само до политическа и икономическа катастрофи, но и до колосално ограбване на населението и хазната чрез банкови машинации, спекулативни сделки, чернорборсаджийство, износ на цялото жито и на ценни суровини от страната. Българската съдебна система, вместо да правораздава, застава на страната на силните на деня. Няма нито един осъден.

Ньойският договор има огромни и трагични последици за България не само с териториалното окастриане, но и като начален тласък на серия от злостастни събития в България в следващите десетилетия.

ЛИТЕРАТУРА Златна есен

ГРАФИКА

Ивайло ИВАНОВ

Броди есенна несрета
из помръкналия лес.
Паяжинки и дървета
светят за последно днес.

За последно?... Още много
дни ще могат да трептят,
да ги кърми небосвода
с бистрата си, млечна гръд.

Уловена пеперуда
пърха, сякаш е листо.
Всичко във леса е чудо!...
И поточето, и то,

рони сребърни съзвучия,
бърза, бяга все напред –
сякаш скоро е научило,
че ще се превърне в лед.

И картинка непозната
се виши сред небосвода:
Сякаш някой в тишината
драснал е с ръка чудата
графика от черни клони.

ЕСЕННА ОРБИТА

Георги КОНСТАНТИНОВ

О, как лудуват в есента
дърветата с перчеми рижи!...
И с неспокойните ята
отлитат летните ми грижи.

Шосето - някъде встрани -

като река бучи и тътне...
Надуват клаксон моите дни,
но пак съм нередовен пътник.

Гората гледам удивен,
ръка протягам на тревите
и зрели жълъди край мен
валят като метеорити.

В примамливите висини
дали шуми гора такава? -
Старее тя от новини
и зрелостта я подновява.

Надвила зноя, чака мраз.
Разперва клони над пороя...
Изглежда тук единствен аз
пристъпвам в орбита не своя.

Подобно зрител закъснял,
вървя сред скъсани декори...
Аз края само съм видял.
Началото ще се повтори

ЕСЕННА РАЗХОДКА

Зоя ВАСИЛЕВА

Така обичам есента!
Вървя под жълтите дървета -
ръцете ми берат цветя,
ушите ми берат шурчета.

Мисли от велики личности за есента

"Толкова съм щастлива, че живея в свят, в който има октомври!" - Луси Мод Монтгомъри (Анн от фермата "Грийн Гейбълс")

"Дойде ли есен, не ходете в бижутерията, за да видите злато. Отидете в парка." - Мехмет Мурат Илдан

"Дизайнерите искат от мен да се обличам като Пролетта, във вълнисти, бухнали тоалети. А аз не се чувствам като Пролет. Чувствам се като топла, червена Есен." - Мерилин Монро

"Бих предпочел да седна върху тиква и тя да е само за мен, отколкото да бъда претрупан с кадифени възглавнички." - Хенри Дейвид Торо

"Есента е втора пролет, защото тогава всяко листо е цвете." - Албер Камю

"Сладка есен! Самата ми душа е венчана с нея и, ако бях птица, щях да прелетя над земята,

търсейки отново и отново есента." - Джордж Елиът

"Есента винаги е била любимият ми сезон. Времето, когато всичко избухва в последната си красота, сякаш природата е спестявала цяла година за големия си финал." - Лорън Ди Стефано

"В никое друго време (в сравнение с есента) Земята не позволява да бъде вдишана с едно ухание - узрялата Земя; ухание, което по никакъв начин не отстъпва на аромата на морето, горчиво, когато се доближава до вкусването, и по-медоносно сладко, когато усещаш, че докосва първите гласни струни." - Райнер Мария Рилке ("Писма до Сезан")

"Нито пролетта, нито лятото могат да се сравнят с красотата, грейнала върху лицето на есента." - Джон Дън

"Есента е най-тежкият сезон. Листата падат ли, падат така, сякаш се влюбват в земята." - Андреа Гибсън

"Колко изящно остаряват дърветата! Колко пълни с цвят и живот са последните дни на листата!" - Джон Бароу

"Какво е есента, ако не най-красивата усмивка на годината?" - Уилям Брайнт

"Тя приличаше на есента, когато листата се обръщат и плодовете узряват." - Сара Адисън Алън ("Градината на желанията")

"Когато над всички нас се спусне ранният мрак на есента, единствените неща, които ще имат значение, са малките жестове - топла стая, току-що изпечен сладкиш, нежна прегръдка, покана за разговор, едничка роза." - Дженс Солтенберг

"Всеки, който си мисли, че падналите листа са мъртви, никога не ги е виждал как танцуват, прегърнати от вятъра." - Шира Тамир

ЛЮБИМИ ПРАЗНИЦИ ПРЕЗ НОЕМВРИ Свети Мина

На 11 ноември Православната църква почита паметта на Свети Мина.

Свети великомъченик Мина е роден в град Александрия, Египет, през втората половина на III век. Името му означава "месечина, луна". Служел във войската, разположена в Котуанската област, но ревностно изповядвал християнската вяра. В началото на IV век римският император Диоклециан издал указ да се предават на мъчения и да се убиват всички християни, които не се покланят на езическите идоли.

Христоролюбивият Мина се оттеглил в пустинята до град Котуан и продължил в усамотение да общува с Бога. На езически празници отшелникът идвал в града и изобличавал безбожието на тези сборища. Градоначалиникът на Котуан наредил праведният християнин да бъде арестуван. Бъдещият великомъченик бил жестоко изтезаван. Накрая главата му била отсечена, а тялото - хвърлено в огън. Когато огънят изгаснал, вярващите дошли на това място, събрали останалите мощи на светеца и ги помазали с благовония. Скоро те пренесли светите останки в родния му град Александрия и ги погребали в почести. Впоследствие там била построена църква с името на светия мъченик и, подир молитвите към него, в нея станали множество чудеса.

Свети Мина е един от най-почитаните и помагачи светци у нас. Ако не можете да отидете при Свети Мина, той може да дойде при Вас.

Няма църква или манастир в България, в които да липсва икона на Свети Мина - изобразен яздец кон или застанал прав.

Но има едно място, което наистина е вълшебено - там се намира огромна икона на Свети Мина в реален ръст. Това е Обрадовският манастир, намиращ се в покрайнините на София, който носи името на

любимия светец. Всяка година в манастира влизат хиляди вярващи, пристигнали да се поклонят на огромната чудотворна икона на Свети Мина. Изворът в двора на манастира помага за лечение на зрението.

Многогранна и човеколюбива е помощта, която Свети Мина може да даде на вярващите. Той помага да намерите душевно спокойствие, приятели, любов, семейство. Помага да намерите подходяща работа и дори изгубени вещи. Свети Мина закриля децата, жените и семействата. Когато не можете да имате деца или страдате от някакво заболяване, пак Свети Мина ще подскаже как да намерите подходящ лекар или лекарство. Свети Мина закриля пътниците по друмищата и войниците, които са далеч от дома.

Освен Обрадовския манастир, на Свети Мина са посветени и храм в Кюстендил, параклис във Велико Търново, построен и осветен през 2009 г., както и други свети места в България.

Свети Климент Охридски

На 25 ноември Българската православна църква чества Свети Климент, архиепископ Охридски, първоучител на българския народ.

Свети Климент Охридски е средновековен учен и първият епископ, проповядвал на старобългарски език. Православната църква го тачи като един от светите Седмочисленици.

Предполага се, че Климент е българин, роден в Югозападна Македония. Данните за живота му преди неговата дейност в България са оскъдни. Те се намират в две гръцки жития: "Пространно житие на Климент Охридски" от Теофилакт Охридски (1084-1107) и "Кратко житие на Климент Охридски", или т. нар. "Охридска легенда" - от друг охридски архиепископ и също грък - Димитрий Хоматиан (1216-1234). Хоматиан пише, че първите гръцки преводи Климент е направил на "тукашния български диалект". Теофилакт е този, който го нарича "първ епископ, който проповядвал на български език" и "най-учен мъж", а Димитрий Хоматиан пише за Климент: "Първ той, заедно с божествения Наум, Ангеларий и Горазд, усърдно изучил Свещеното писание, преведено с божествено съдействие на тукашния български диалект от Кирил, истински богомъдр и равноапостолен отец, и отначало още бил заедно с Методий...".

Предполага се, че Климент е участвал на млади години в Хазарската и Аланската мисии на Кирил и Методий през 859-861 г. Безспорно Климент участва и в мисията на Кирил и Методий във Великоморавия като техен ученик. В някои по-късни славянски жития се казва, че презвитер Климент е бил ръкоположен заедно с Наум в свещенически сан от папата в Рим в 868 г., преди смъртта на св. Кирил.

След смъртта на Кирил в Рим през 869 г., Климент се връща с Методий в Панония и Великоморавия, а след смъртта на Методий през 885 г., Климент, заедно с Горазд, избран от Методий за наследник, оглавяват продължаващите спорове с германския клир и новия моравски княз във Великоморавия. Свети Климент Охридски е един от най-значимите автори на старобългарски език, той пише жития, похвални слова, църковни химни, превежда църковни текстове. В науката се посочват от 15 до 50 негови съчинения, сред които дори по природо-научни теми. В "Краткото житие" се казва, че той "измислил и други форми на буквите за по-голяма яснота от ония, които изнамерил мъдрият Кирил". Затова обикновено се смята, че тъкво Свети Климент Охридски въвежда кирилицата, макар че е по-вероятно тя да се развива постепенно в Преславската книжовна школа в началото на X век. Изображения на свети Климент се срещат от началото на XIV век на икони и стенописи (Охрид, църквата "Св. Климент"). Йеромонахът Атанасий от манастира "Св. Йоан Кръстител" на остров Парос

превежда на новогръцки "Пространното житие", написано от Теофилакт, и го издава през 1784 г. и 1805 г. След това то се печата в нови издания. Съществуват много народни легенди за Климент Охридски и многобройни научни публикации.

Блока подготви Ира АНТОНОВА

ОБЩЕСТВО Духът е воля!?

Евангел САТИРОВ

Духът е воля!? Това май малко странно заглавие носи поредната, трета личностна енциклопедия на издателство "Талант". Първите две представяха личности от Пловдив или свързани силно с този град, и носеха достатъчно индикативното заглавие "Изявени пловдивчани". Да припомним, че сред тези хиляда изтъкнати майнички намериха място и десет членове на ССБ. Техен съставител е неуморната и чаровна Радка Димитрова.

Идеята и за трите личностни енциклопедии принадлежи на акад. проф. д-р инж. Димитър Димитров, президент и създател на Висшето училище за агробизнес и развитие на регионите (ВУАРР) - бившия Земеделски колеж. За моя изненада, проф. Димитров е автор не само на научни, но и на поетични текстове и на карикатури. Оказа се, че и той като много творци е една твърде нарцистична натура. Еее, няма лошо, както се казва в такива случаи... Но може би доста е смущаващ фактът, че своето академично звание нашият професор си го е доставил от т. нар. Българска академия на науките и изкуствата - някакво хасковско сдружение с нестопанска цел.

Премиерата на уникалното издание се състоя в препълнената Седма аудитория на ВУАРР в гр. Пловдив. Авторът Радка Димитрова се опита да представи персонажите, но не й стигна времето за всички. Моето его бе силно поласкано след като Радка обяви на всеослушание, че за нея съм един много специален човек, с когото на чаша бира в ресторант "Синия кос" е започнала работата ѝ по настоящата книга. Впрочем, всички герои от тази енциклопедия получиха безплатно по един екземпляр от нея.

В своето слово президента на ВУАРР проф. Димитров подчерта, че героите на тази енциклопедия са наши учители по стоицизъм, че въпреки божиите изпитания, които са им изпратени, те се справят и са горди с това, което вършат, и със силата на своя дух и воля са се извисили, и са намерили своето щастие. Той изрази готовност за сътрудничество, да предостави базата на ВУАРР за реализиране в бъдеще на общи инициативи с хората със специфични потребности.

Личностната енциклопедия "Духът е воля" се разполага на 390 стр. формат А4 и съдържа 88 текста за хора с различни физически и сензорни увреждания от цялата страна, доказали се в науката, изкуството, културата, спорта. Сериозно присъствие в това издание имат лицата с нарушено зрение, сред които нашите несъмнени гордости: маестро Стоян Бабеков, Владислав Кацарски, Расим Низам, д-р Петър Стайков, Хюсеин Исмаил, д-р Иван Янев, Ася Бурова, Албена Алексиева, Мира Попова, Красимира Георгиева, Ангелина Кръстева, Петя Алексиева, Николай Тодоров, Джовани Чемишанов, пет пъти магистърът Веселина Стоилова (с две магистратури повече от Индира Ганди) и още 9, или общо 24 лица. Почти една трета от рекламираното във въпросната книга „инвалидно воинство“ - както качливо ни охарактеризира поетът Владислав Кацарски.

Според някои, представеният справочник може да се разглежда и като наръчник за оптимизъм, и да бъде задължително в ръцете на личните лекари. Други го смятат като чудесно рехабилитационно

помагало, което трябва да притежава всяка библиотека - учреденска, училищна, читалищна и т. н. Трети внушават, че инвалидните съюзи - ССБ, СГБ, СИБ - също трябва да снабдят всяко свое поделение с това психотерапевтично и свръхполезно четиво. Разбира се, не липсват и не толкова възторжени отзиви. Например като тези: "Уж говорим неспирно за интеграция, а аплодираме сегрегационни инициативи..."; "И каква е научността на произведението?"; "Не са ли критериите за подбор на презентирания херои твърде занижени?"...

Презентацията завърши с три песни на пловдивския дует "Настроение". Дима и Кирил Дамянови с третата си песен "Здравей, как си", на която с топлия си баритон пригласяше дискретно самият проф. Димитров, разтанцува залата. Аз се намерих в прегръдките на Ангелина Кръстева, от които не без усилия ме изтръгна обаятелната авторка Радка Димитрова. Поради оскъдните танцувални дарби на моята не съвсем скромна особа, аз се молах горещо песента по-скоро да свърши. Но това последното Ви го споделям под секрет...

Събитието всъщност приключи, както е обичайно, с обилна шведска маса. Тя бе зачетена почти от всички присъстващи, дегустиращи хапките и отнасящи в чантите си бутилки с вода, вероятно за спомен.

И въпреки различното отношение към третата личностна енциклопедия, да ѝ пожелаем изобилие от купувачи и читатели!!!

ОЧЕРК Кирил Костов - ярка творческа личност, оставил ни богато музикално наследство

Популяризирането на живота и съхраняването на богатото музикално творчество на талантливия незрящ флейтист Кирил Костов бе една от основните цели на проект "Сребърната флейта, която не трябва да бъде забравена" на Националното читалище на слепите, изпълнен с финансовата подкрепа на Столична програма "Култура" - 2019 г. Идеята за настоящия проект се зароди преди няколко години, когато читалището реализира друг такъв проект, по който бяха събрани, цифровизирани, размножени и съхранени на цифров носител най-добрите изпълнения на хора към Съюза на слепите в България "Акад. Петко Стайнов".

Инициативата за създаването на тези два проекта бе на г-н Рангел Попов, с подкрепата на председателя на Националното читалище на слепите, г-н Спас Карафезов. Към висококвалифицирания екип за реализирането на настоящия проект бяха привлечени: експертът по предпечатна подготовка, оформление и адаптиране на брайлов шрифт Иван Доброволов, експертът по обработка и цифровизиране на звукозаписи Светослав Калвин и др. В изпълнение на проекта бяха събрани, цифровизирани, размножени и съхранени на цифров носител 94 от неповторимите изпълнения на незрящия флейтист, разпределени в 8 компакт-диска. Като са изработени, отпечатани и размножени 25 комплекта от тях. В рамките на проекта бяха съставени и отпечатани брошура за живота и творчеството на флейтиста, и каталог с всички достигнали до нас негови изпълнения. Тези информационни материали са преведени и отпечатани и на английски език, за да бъдат достъпни за всички англоговорящи. Което прави творчеството на флейтиста достъпно до по-широка европейска публика. Брошурата и каталогът бяха отпечатани и на брайлов шрифт, в два варианта - на български и на английски език. По този начин проектът привлича и всички заинтересовани незрящи лица и институции, от страната и чужбина.

В спомените на своите съвременници Кирил Костов е ярка и неповторима със своята оригиналност

личност.

Флейтистът Кирил Василев Костов е роден на 20 декември 1924 г. в село Погледец, Софийско, днес квартал Требич в София. Завършил е Института за слепи деца в София. Първите му уроци по флейта са при доц. Янко Янков. На 9 години за първи път свири пред публика - с Царския симфоничен оркестър, под диригентството на знаменития Саша Попов.

Голямата си самостоятелна крачка Кирил Костов прави в Средния отдел на Българската държавна консерватория - взема две учебни години за една, като завършва предсрочно с отличие! Едва 17-годишен, през 1941 г. е приет във Висшия курс на Музикалната академия. Там има щастието да попадне в класа на проф. Никола Стефанов - първият български академичен преподавател по дървени духови инструменти, специализирал в Лайпциг. Днес Националният конкурс за духови инструменти носи неговото име.

Незрящият музикант Кирил Костов е рядък, уникален изпълнител в историята на солото инструментално изкуство. Притежаващ феноменална памет, той е наизустявал нотните партитури на стотици творби! Изнася концерти в цяла България. Записва внушителен брой пиеси за флейта и пиано, както и концертите за флейта на Моцарт, в съпровод на оркестъра на Българското национално радио. Дълги години е щатен солист, помощник концертмайстор в Радио София. Активната му музикална дейност е в периода 1947-1981 г.

Днес над 100 негови изпълнения се съхраняват в Златния фонд на Българското национално радио. Деветдесет и четири от тях се съдържат в албума, озаглавен "Кирил Костов - Вълшебникът с флейтата", издаден по проект "Сребърната флейта, която не трябва да бъде забравена" на Национално читалище на слепите "Луи Брайл 1928", с любезното съдействие на Музикална редакция на БНР. В осем диска са подбрани най-запазените в техническо отношение музикални пиеси: повече от осем часа брилянтни изпълнения на 94 произведения от световни и български композитори!

Репертоарът на Кирил Костов наброява стотици композиции на десетки автори, повечето преписани от него на Брайл. Преобладават немски, италиански, френски и руски печатни издания и преписи, с които той се е снабдявал трудно. Някои пиеси за цигулка, за пиано или за обой той сам адаптира за флейта. Музикалната му палитра включва творби от всички стилове и епохи. В ефира на българското радио с неговата флейта зазвучват неизпълнявани дотогава произведения. Първоначално Кирил Костов свири с дървена флейта, която има различен, по-топъл звук от сребърната. Изпълнява музикални пиеси от старите майстори Глук, Люли, Рамо, Перголези, Качини, Хендел, Тартини... С дълбоко чувство и изразителност представя творбите на фамилията Бах - баща и синове, Кьолер, Моцарт, Бетовен, Чайковски, Глазунов, Глинка...

Пресъздава красотата на романтиците Доплер, Шуберт, Менделсон, Глазунов... В репертоара си включва и съвременни композитори като Жул Муке, както и български автори - Асен Карастоянов, Веселин Стоянов, Георги Златев-Черкин, Боян Икономов, Филип Кутев, Парашкев Хаджиев...

По тон, музикална техника и артистичност Кирил Костов е съизмерим с най-големите флейтисти от неговото поколение - французина Жан-Пиер Рампал (1922-2000 г.) и ирландеца Джеймс Голуей (1939 г.).

Кирил Костов е работил и за духовното издигане, и за материалното благополучие на незрящите в България.

Той е съпричастен към всяка човешка неволя. И през целия си живот помага на събратята си по съдба. Той е сред учредителите на Съюза на слепите в България, на който през 1951 г. е избран за зам.-председател. От 1953 до 1955 г. е и председател на съюза. Кирил Костов е сред основоположниците на съюзната стопанска дейност на слепите, като издейства в тази област първите нормативни актове на Министерски съвет. В следвоенните години събира слепите просяци от улицата, за да заживеят човешки в създадените за тях общежития и да си изкарват достойно хляба, като работят в кооперацията и предприятието на слепите "Успех".

Дълги години е председател на Националното читалище на слепите "Луи Брайл 1928" - от 1971 до 1990 г. Под негово ръководство е увеличен брайловият книжен фонд и за първи път е организиран разнос на книги по домовете на незрящите в София. Негово дело е аудио студиото, в което именити столични актьори правят стотици записи на художествена и друга литература. За незрящите е доставяна от чужбина възпроизвеждаща аудио техника на преференциални цени. Кирил Костов организира факултативно изучаване на музика в специализираното училище за слепи деца в София. Като редактор

на брайловото издание "Лири" допринася за музикалната култура на незрящите.

За приноса си в развитието на българската култура е удостоен с орден "Кирил и Методий". Носител е и на други държавни и обществени отличия.

Но над всичко това стои неговият личен пример на даровит и обичан от публиката музикант.

Светлината беше в неговата мъдрост и в страстната му душа на артист. Тя е и в музиката, с която дишаше, с която живя и която ни завеща.

Кирил Костов умира на 4 октомври 1996 г.

Животът и творчеството му са много ценен пример за хората с увредено зрение. Младото поколение заслужава да знае историята на слепите в България и да се докосне до силния дух, неповторимото очарование и талант на Кирил Костов, а богатството на неговия репертоар - да бъде съхранено и популяризирано.

Продуцентът на колекцията, г-н Рангел Попов, е особено удовлетворен, тъй като в навечерието на своя 80-годишен юбилей е успял да реализира два много значими проекта, които смята за свой дълг - събирането и цифровизирането на колекция от изпълненията на Хора на слепите "Академик Петко Стайнов" и музикално-биографичния албум с изпълненията на флейтиста Кирил Костов - и двата уникални и неповторими по своето богатство на репертоара и таланта на изпълнителите.

Габриела АТАНАСОВА

Превъплъщението на доайена

Ангел СОТИРОВ

Независимо от емблематичното си име, съучениците му набързо го преименуват в Тачка, защото им се сторило, че като физика много прилича на един от йорданйовковите герои в повестта "Жетварят", която им чете възпитателят. В Училището за слепи "Николай Островски" (сега "Луи Брайл") той попада през 1956 г., където завършва шести и седми клас, и накрая - профклас. Това училище, освен Велик Атанасов, е произвело и още няколко изтъкнати съюзни обществени и стопански дейци - като Георги Митев, Димо Тотев и д-р Петър Стайков. Доколкото ми е известно, негови висококачествени възпитаници са също и математичката д-р Пенка Василева, композиторът и диригентът маестро Георги Холянов, поетът и писателят Владислав Кацарски. И макар по-младо с цели 40 години от първото българско училище за слепи, изброяването на показателните успехи на това училище може да се продължи с още имена, но аз посочих само тези, за които успех да се сетя в момента.

Костадин Дечев добре си спомня с какво въодушевление той самият и Виктор Георгиев са пренасяли с количка морски пясък за училищния трап по дълъг скок. Този трап е използван и от учениците от другото варненско училище за слепи, където вече учи и свръхпъргавият юноша от Козарско. И една пикантерия - въпросният трап, дълъг почти 4 метра, се оказва малко късичък за Тачката, който от раз го прескача. За съжаление, въпреки големия ентузиазъм, с който през 1957-1958 г. се готвят учениците от двете училища за деца с нарушено зрение за предстоящата международна спортна спартакиада за слепи в Москва, български представители не успяват да вземат участие в нея, изглежда поради липса на финансови средства...

Той е многобоецът на Пловдивския районен съвет в Първата общосъюзна спартакиада, проведена във Варна в началото на юли 1962 г., и се състезава в четири спортни дисциплини: дълъг скок, тласкане на гюле, хвърляне на граната и катерене по върлина. След време Велик ще се утвърди за цели три

десетилетия като поливалентен спортист: скакач на дълъг, висок и троен скок; бегач на 400 и 800-метрови дистанции; плувец; гребец на втора "моторна" банка в "Ял 6", шахматист от съюзния представителен отбор, запален турист, един от най-добрите български състезатели по ски-бягане и представляващ България неколkokратно в Норвегия на тези снежни надпревари.

Като Янаки Градев и той не е завършил никаква школа по мениджмънт. Не е дори и отличен ученик, като Димитър Парапанов и Михаил Кърлин. Не е вземал по два-три класа за една учебна година като Петър Стайков. Напротив, напротив - както казва поетът. Неговите гимназиални спомени са сякаш от рехави, по-рехави, защото учи в тогавашните ПУЦ - Професионален учебен център. В тези учебни заведения, създадени специално за синьоблузата работническа класа, акцентът е силно върху професионалната подготовка, за сметка на общообразователната, както подчертава и самото им наименование. Цялото обучение продължава само две учебни години и, въпреки своята свръхкраткост, то се признава за средно образование. Но гимназиалните и студентските спомени не са, изглежда, особено решаващи при формирането на някои политици и предприемачи. Да припомним отново на любезните читатели, че японският бизнесмен, политик, за две години дори и министър-председател, Какуей Танака, е без грам гимназиални спомени, завършил е само основно образование. Сещам се и за Стив Джобс, и за Бил Гейтс, които нямат също завършено висше образование. И сигурно не е случайно, че книгата на книгите - Библията, по-специално Еклисиаст, глава първа, стих 18, изречение второ, ни предупреждава твърде категорично: "Който трупа знание, трупа печал...".

За неговия колоритен съкласник, Минко Пенев - Коня, добре познат на по-зрелите зрително затруднени от Варна и Пловдив, Тачката е сред четиримата най-добри кошничари с тежко увредено зрение. Останалите трима са Димо Делийски, Пойчо Радев и Йовко Димитров. Тази класация е за периода от края на 50-те години до средата на 60-те години на миналия век, с която не е съвсем съгласен Димо Тотев. И една любопитна подробност, споделена под секрет от съпругата на Велик, Олга. Отначало нейният любим не бил никак очарован от кошничарския занаят. Велик твърде категорично заявява на своя учител по кошничарство Борис Арнаудов, че той "никога няма да упражнява този цигански занаят", който в неговия роден край се практикува само от най-мургавите му земляци. Но след време той ще бъде, почти за цяло десетилетие, най-добрият кошничар в пловдивското предприятие на слепите, по-добър дори и от циганските си, виждащи колеги от село Караджалово.

Неговата съкласничка Ганка Мирчева с дълбока благодарност си спомня как Тачката ѝ помагал по кошничарство и по история. А тя се реванширала щедро, като го консултирала отзивчиво по математика - учебен предмет, по който той май е имал някакви затруднения, но в резултат на ганкината помощ Велик започва да получава отлични оценки.

Кириаз Николов - Геро, друг съученик на Тачката, е силно впечатлен от рецитаторските потенци на новия си съученик. Велик всяка вечер ги изумявал и, разбира се, забавлявал с презентацията наизуст на поетичните творби на именити български творци, като се започне от Христо Ботев и Гео Милев, и се стигне до Пеню Пенев и Дамян Дамянов. Това поетично шоу се провеждало в спалното помещение на третия етаж на ул. "Асен Златаров" 41. Сред слушателите са и изявените училищни поети Дамян Методиев и Марин Камбуров. Пак по спомени на Кириаз, тези последните са се състезавали кой от двамата ще напише по-добра поема за чаровната си съученичка Сашка, по която въздишали почти всички по-големи момчета от цялото училище. Загубилият надпреварата трябвало да се раздели с училището. И Марин го напуска...

Авторът на настоящето изложение, без да е негов съученик, също може да свидетелства за невероятната хипермнезия на Велик. В началото на 60-те години на миналия век започнах да преподавам есперанто на моя прекалено пигментиран приятел. Аз също бях силно изненадан от изключително високата му обучаемост и най-вече от неговите свръхпаметови възможности. Корелативът, който обикновено се взема за три-четири урока, Велик го усвои с лекота само за петнайсетина минути. Ботевото стихотворение "Хаджи Димитър" той наизусти за нула време. И след почти половин век, при едно наше поредно гостуване в македонския град Прилеп, великият мой ученик успя да изрецитира на есперанто част от него пред слисаната македоно-българска аудитория. И още един курioз от тези литературни турнета в Северна Македония. Нашият регионален председател, със своя поетична загадка, силно затрудни самонадеяната група на пловдивските неவிждащи стихотворци. Въпреки своя академизъм и вагоните прочетена мерена реч, в края на краищата поетите

вдигнаха бялото знаме, и той им разкри автора и заглавието на творбата.

Подобно на Владимир Радулов, и той е с доста прозвища. Освен ученическото Тачка, в синеблузия бачкаторски период Велик е наименуван Юнга, Реджеб, Агоп, Дончиян, Лидерът и Капитанът, а през последните години на управленския му цикъл - Доайенът. Юнга - поради пребиваването си в едно от училищата за слепи, получили след разформироването на средното морско училище "Адмирал Павел Нахимов" моряшките униформи на неговите възпитаници. И по-големите слепи и слабовиждащи ученици в това моряшко облекло се преживяват като матроси, или поне като юнги. Затова и работещите в пловдивския "Успех" наричат учениците от училищата за слепи "юнкери" или "юнги". Реджеб - поради мургавината на кожата, Агоп - заради арменското му самохвалство, Дончиян - защото бай Дончо Дончев - Керпедена, автор само на прекрасни дъщери (цели четири принцеси), го беше "осиновил, за да си има и той най-накрая една мъжка рожба, и то каква!!!". Лидерът - защото наистина той лидерстваше в много сфери: професионална, спортна, купонджийска. Капитанът - защото той беше капитан на представителните отбори по лека атлетика, плуване, шахмат и гребане на Пловдивския районен съвет. Доайенът - според Стефан Данчев, Велик бил най-възрастният член в ССБ-ейския парламент. Дълго време и аз самият, поради мюсюлманския му прякор, неговото тъмнокожие и високите му кошничарски постижения, го смятах за турскоезичен ром. Това ми се струваше съвсем правдоподобно, поради битуващото у нас твърдение, че всеки втори член на Съюза на слепите е уж с цигански произход. Наложих ми се дори да посетя родното му село и на терен да проучвам неговата етническа принадлежност. Там установих съвсем категорично, че Велик Атанасов е етнически българин. Не съвсем светлия цвят и оскъдния си ръст той дължи на майка си - мургава и дребна женица. Брат му Ангел е със светла кожа, с нормален ръст и също спортна натура - утвърден състезател във футболния отбор на село Козарско. Оказа се, че в това село дори си нямат свои, местни индобългари, само едно циганско семейство - пришелец, дошло да живее тук от друго пазарджишко село. И още един любопитен щрих. Респектирани, изглежда, от неговата многостранна одареност, и по-младите, и по-възрастните от него, се обръщат към нашата гордост с "бате Велик", впоследствие с "бай Велик", каквото беше и обръщението към неговия знаменит осиновител. И за малко да забравя - именитият козарчанин е истински кумир на зрително увредената ромска общност в пловдивския "Успех", която го провъзгласи супер категорично за свой пожизнен вожд.

Отдавна съм горещ привърженик на тезата, че характерът и постиженията на човека в голяма степен се определят и от името, от значението и пожеланието, съдържащи се в него. И ето Ви набързо два ярки примера в подкрепа на моето твърдение: ако Васил (царствен) е с името Пройчо или Тройчо, надали щеше да царства почти безпроблемно повече от 20 години в обичния ни съюз. Ако Спас бяха наименували Койчо или Дойчо, или пък с друго, не особено индикативно име, нямаше може би цели 27 години неизтощимо и пожертвувателно възмездно да спасява любимото читалище на слепите. И при нашия тъмнолик херой съдбата, обзавеждайки го с това знаково име Велик, му гарантира винаги високи постижения в почти всички негови занимания. С това си супериндикативно име той изглежда е обречен да бъде успешен, да първенствува безапелационно в по-горе изброените области. И като че ли - без особени усилия и напъни от негова страна... Споделаяйки с Вас тези мои умозаклучения и оценки, сякаш и мен ме обзема не съвсем бяла завист към хората с имена, осигуряващи им изключителна успешност и престижни позиции...

В края на опита ми за очерк, да споделя и още нещо, което ме е огорчавало многократно. Вероятно заради благия и лъчезарен характер, гъстата коса, а може би и поради ниския ръст на моя приятел, често са ме питали, с колко години е по-млад от мен - с пет или десет. А аз съм по-младият, и то с цели 5 лета... Все пак, има едно нещо, което донякъде компенсира неговата младоликост и успешност, и ме кефи доста. Твърде често жители на близката до "Успех" ромска махала, смятайки го за съплеменник, го заговарят най-приятелски на турски или ромски. За тези весели случки съм своевременно и надлежно осведомяван от неговата най-дясна управленска ръка в предприятието, Кольо Митев.

И още един любопитен факт. Преди трийсетина години моята по-малка дъщеричка Неда, бидейки тогава едва на седем-осем години, изглежда надушваше значимите дела, на които е обречен Велик. И въпреки скромния му наполеоновски ръст, тя винаги се обръщаше към него с "чичо Велики". А знае се, че именно у малките деца интуицията работи на високи обороти.

Повече от половин век плътно до него е съпругата му Олга Захариева. Тя, изглежда, е негова вечна балансърка и безпощаден критик, таен добронамерен съветник и явна неуморна, почти безвъзмездна

секретарка. Нейната кожа, естествено, е свръхбяла, като на скандинавка, за да неутрализира успешно супертена на своя любим.

Зад привидно добродушния и комуникативен характер се таи бойният и бунтовен дух на Велик. Сещам се за неговото активно участие в една стачка на пловдивските спортисти с нарушено зрение в средата на 60-те години на миналия век, в защита на нашия тренер Франц Станев. Въпреки огромния натиск, заплахата за уволнение, той не предаде нашата спортна чета от протестиращи, не стана стачкоизменник.

ССБ-йерархичната стълбица той катери стъпало по стъпало, почти като японец. Първо е избран през март 1979 г. за платен заводски председател, а от 9 ноември 1989 г. и до ден днешен, е несменяем регионален председател. От първи август 1999 г. е и управител на пловдивското съюзно предприятие, доколкото го има... На извънредния съюзен конгрес през 1990 г. попада безвъзвратно и в ССБ-правителството. Преди девет години неспокойният и жалостив Георги Генов прави сериозен опит да разтовари колегата си от тегобите му на регионален председател - предостатъчни му били неволите като управител. За съжаление, на този доста добронамерен почин откликват едва трима по-млади пълномощници от 88-те, присъствали на конференцията. А над 50 души от тях са обещали подкрепа на твърде алтруистичната инициатива... И регионалният ни председател продължава да изнемогва от своята управленска претовареност...

На 12 октомври т.г. великият Велик навърши една достолепна 80-годишнина. Нека и през предстоящите десетилетия неговите управленски и релаксиращи занимания да са му спорни!!!

ПАЛЕЧКО Ах, колко е хубаво...

Валери ПЕТРОВ

Ах, колко е хубаво! Листата са всички
сякаш от блокче за водни боички:
виж, ясенът, който цял в пламък червен е,
се моли на бука: - Дай жълто на мене!
А жълтият бук му отвърща: - Съгласен,
но дай ми ти първо червено от ясен!
И толкоз са пъстри и шарени всички,
че няма в боичките толкоз панички,
какви ти панички! - езикът ни даже
не може със думи докрай да изкаже
колко е хубаво!...

ПРАЗНИЧНО Честит празник на Будителите!

На Първи ноември честваме делото на нашите свети Будители - българските просветители, книжовници, революционери - икони на непогиващия национален дух, на стремежа към просвета и книжовност.

"В началото бе словото..."

Думите, макар и безплътни, оставят следи. Преобразяват света - не този вън, а онзи вътре в човека. Създават пътеки през трудно проходимото, защото пазят надеждата, че все още е възможен смисъл на живота извън материалното. Думите побеждават времето - надмогват бездействието, глупостта и недоверието, надживяват силните на деня, империите, суетата. Словото е мъдростта на любовта, то идва, за да вдъхновява за живот. Българските мъдrecи на словото са сред първите, наречени от народа ни Будители.

После идва решимостта и действието. Волята да презреш смъртта, заради пребъждането на своя народ. Онези, които дръзнаха да се опълчат на жестоки империи, свещениците, борците за свобода - те събудиха не само познанието, събудиха достойнството на българите. Тези хора също са будители. Накрая, сред будителите слагаме държавниците, дарителите, спомоществувателите, поддържали пламъка на народната сваят, която хората на словото, кръста и револвера запалиха.

Невъзможно е да се споменат всички будители от нашата дълголетна история. Сред най-тачените са Свети Иван Рилски, Константин Костенечки, Григорий Цамблак, Йоасаф Бдински, Владислав Граматик, Петър Парчевич, Петър Богдан, Паисий Хилендарски, Матей Граматик, поп Пейо, Неофит Бозвели, Неофит Рилски, Иван Селимински, братята Димитър и Константин Миладинови, Георги С. Раковски, Васил Априлов, Васил Левски, Христо Ботев, Любен Каравелов, Добри Чинтулов, Никола Бацаров, Иван Вазов, Григор Пърличев, Александър Екзарх, Никола Бобев, Иван Богоров, братята Евлоги и Христо Георгиеви, Нешо Бончев и много други.

Има такива българи. Наричаме ги Будители. И още - Съзидатели, Творци, Търсачи, Борци.

Нашите Будители са онези, които създадоха духовно България, събираха я, изправяха и я вдъхновяваха. Те сътвориха особената субстанция, наречена Родина. Те са сред Избраните, на които е отредено да бъдат слушани и следвани – книжовниците, учителите, първопроходците на всяко дело, на всяка наука, на всяка борба. Те са онези, които трябваше да създават, пренасят и съхраняват пламъка на духовното - счоларите, хронистите, преписвачите, подвързвачите, библиотекарите, хранителите на традиции; строителите, майсторите; златарите, иконописците, художниците; певците, композиторите, лицедеите, артистите; обикалящите всичките български краища с една-две книги, които да преписват и предават от човек на човек. Но не всичките сред тях са Будители, а само онези, които, като живееха и творяха, го правеха с мисъл саможертвена, но и радостна, мисъл вдъхновителна за народа си.

Сред Будителите нареждаме и свещениците, които еднакво се бяха посветили и на небесното, и на родината. Те страдаха и умираха заради Бога, но и заради народа си. И не делеяха по фарисейски едното от другото.

Особено ни е нужно да си спомним днес и едни други Будители, посочени свише като народна жертва. Те са посветилите се на Свободата и загинали за нея, те са идеолозите на нашата борба срещу поробителите, те са буйните глави, младите непокорни синове, хората с пламък, готови премного да опарят и отрекат себе си. Те са бунтовниците, революционерите, апостолите и всички, които не се поколебаха да тръгнат с призив и меч срещу тиранията. Не без ум, а напротив - дълго и обмислено вървяха към своята мъченическа смърт. Те са избрани да бъдат нашата тръпнеща съвест.

И, като празнуваме този особен ден - Първи ноември, като окичваме портретите на Будителите и произнасяме техните имена, нека се замислим – какви сме ние спрямо тях, какви са те за нас, дали наистина пазим или прахосваме сътвореното от тях. Дали от глупост, сребролюбие или тщеславие, с лека ръка не предаваме нашите Будители. Дали не проиграваме в модерния си живот завещаното, като едни безпаметни, горделиви, непрокопсани синове и дъщери. Народната пробуда и воля за знание, воля за общонародно творещо дело е велика сила, способна да прекрои света. Будители се раждат и днес, само трябва да ги забележим и да ги следваме.

Първи ноември е ден, в който си струва да осъзнаем, че Будителите са за това - за да оцелее България и да върви напред, следвайки Пътя на Истината, Доброто и Красотата.

Честит празник на всички, които "любят, тачат и милеят всичко българско и родно"!

Честит празник на всички търсещи личности с буден и критичен поглед към случващото се, подбуждащи другите към любознателност, откривателство, смелост и почит към историята на народа

си!

Честит празник на всички наши учители, приели с отговорност мисията да направят богати умовете на децата и чисти техните сърца!

Бъдете достойни наследници на завещаната ни българска традиция и духовност, градете със самочувствие бъдещето на България!

Ира АНТОНОВА

ПРИЗНАНИЕ Заслужена награда

По случай 25 септември - възвръщането на Южна Добруджа към България и Деня на град Добрич, председателят на "ХобиСклуб" Иван Тодоров бе удостоен с Почетния знак на Община град Добрич. Удостояването стана и по повод на неговата 75-а годишнина.

След официалното връчване, на тържественото събрание пред различни организации, граждани и гости на града, председателят на общинския съвет, г-н Иво Пенчев, запозна присъстващите с жизнената и творческа биография на г-н Тодоров.

Иван Тодоров Иванов е роден през 1944 г. в гр. Добрич. Завършва Механотехникум "Ломоносов". Получава следдипломни квалификации по конструиране на тежкотоварни полуремаркета, промишлена естетика, охрана на труда и трудово право.

Важен период в неговия жизнен път е конструкторската и дизайнерска работа в Машиностроителния завод за полуремаркета и контейнери. През 70-те години на миналия век Иван Тодоров става инициатор, реализатор, иноватор в българското транспортно машиностроене. Той създава първото ремарке и първото българско високотонажно полуремарке, участва в изграждането на първите контейнери. Автор е на повече от 30 продукта като самосвали, цистерни, животновози, птицевози, фуражовози. През 1984 г. получава от Института за изобретения и рационализации, съвместно с инж. Петър Михайлов, авторско свидетелство за изобретяване на транспортно средство за превозване на животни. Признати са заслугите му за получените от завода шест златни медала за нови продукти на международни и национални форуми.

През 1988 г., при изследване и рентгенов анализ на първата мостра на носещо шаси на товарно ремарке-контейнер, конструкторът-дизайнер Иван Тодоров претърпява злополука, която довежда до постепенна и пълна загуба на зрението му. Той продължава да работи още девет години в завода, вече като инспектор по безопасност на труда. Създава уникален като технологично ниво учебен център по охрана на труда - с електродинамични макети, осветеност на опасните места на машините и с други пособия - осигуряващ висококачествено и ефективно обучение.

За Иван Тодоров казват още, че е художник по призвание и съзидател по дух.

Творческият заряд, който носи, се допълва - всепризнато - от неговите организаторски способности. С идеята и ентузиазма му, и със съмишленици създава през 1998 г. неправителствената организация "ХобиСклуб", регистрирана през 2000 г. Организацията обединява незрящи, слабовиждащи и хора с други увреждания, а нейната мисия е да работи за утвърждаване на хората с увреждания като равностойни граждани на обществото. Под организацията на Иван Тодоров са провеждани и продължават десетки срещи с общественици, лекари, поети, писатели, историци, краеведи, учители. В клуба е сформиран певчески състав "Да останем млади" - с редица участия, награди, дипломи и грамоти. "ХобиСклуб" партнира на проекти на Регионален исторически музей - Добрич, има дългогодишно партньорство и съвместни прояви с Регионална библиотека "Дора Габе". Организацията

е активна структура на Националния алианс за социална отговорност, а Иван Тодоров получава от алианса сертификат за заслуги и цялостен принос, като Специалист - Доброволец.

Иван Тодоров е активен общественик, с над 150 публикации в регионални и национални издания, с книги - "Ретроспекции от живота на "ХобиСклуб" (летопис, от него) и "Живот, изпълнен със смисъл" (от Мая Златева, за него).

В представите на местната общност и на още много хора Иван Тодоров и "ХобиСклуб" са едно неделимо цяло. А "ХобиСклуб" под неговото ръководство е място, заредено и изпълнено с дух и воля, със сила, енергия и отдаденост. Безкористният труд на Иван Тодоров е неизменно посветен на благородната кауза за повече толерантност и добро, за достоен път и социална равнопоставеност на хората с различни увреждания - незрящи, глухи, сляпо-глухи и хора с други увреждания.

Светла СТОЕВА

РЕКЛАМИРАЙТЕ ПРИ НАС Рекламна тарифа на списание "Зари"

Корици:

- Втора корица (1 цвят) – 150 лева.
- Втора корица (4 цвята) – 230 лева.
- Трета корица (1 цвят) – 150 лева.
- Трета корица (4 цвята) – 230 лева.
- Четвърта корица (4 цвята) – 300 лева.

Вътрешни страници:

- Цяла страница (1 цвят) – 100 лева.
- Цяла страница (4 цвята) – 170 лева.
- Половин страница (1 цвят) – 70 лева.
- Половин страница (4 цвята) – 100 лева.
- Четвърт страница (1 цвят) – 40 лева.
- Четвърт страница (4 цвята) – 70 лева.
- 1/8 страница (1 цвят) – 25 лева.
- 1/8 страница (4 цвята) – 30 лева.
- 1/16 страница (1 цвят) – 15 лева.
- 1/16 страница (4 цвята) – 20 лева.

За фиксирано място – плюс 10%.

Цените са без ДДС

Отстъпки:

- 10% за 3 поредни реклами.
- 15% за 6 поредни реклами.
- 25% за 12 поредни реклами.

* *Цените са при предоставен готов файл от страна на рекламодателя. За изработване на файл от*

предпечата на списание "Зари" цената е по допълнително договаряне.